

Fremsat den 14. december 2023 af Miljøministeren (Magnus Heunicke)

Forslag

til

Lov om ændring af miljøskadeloven, lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love¹⁾

(Præcisering af kredsen af personer, der kan anmode myndighederne om at træffe foranstaltninger m.v. efter miljøskadereglerne og klage over afgørelser herom)

§ 1

I miljøskadeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 482 af 25. april 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 55, stk. 1, nr. 2, ændres »der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald,« til: »som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade,«.

§ 2

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023, som ændret bl.a. ved § 32 i lov nr. 679 af 3. juni 2023 og senest ved § 1 i lov nr. 745 af 13. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 73 i, stk. 1, ændres »§ 98, stk. 1 og 2,« til: »§ 98, stk. 1-3,«.

2. I § 98 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 9 a.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

§ 3

I lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017, som ændret ved § 16 i lov nr. 278 af 17. april 2018, § 3 i lov nr. 126 af 30. januar 2021, § 12 i lov nr. 900 af 21. juni 2022 og § 36 i lov nr. 679 af 3. juni 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 82 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 4 a.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

§ 4

I lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1032 af 25. juni 2023, som ændret ved § 1 i lov nr. 463 af 15. maj 2017, foretages følgende ændring:

1. I § 52 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Afgørelser truffet efter kapitel 14 a kan påklages af enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade.«

§ 5

I lov om vandforsyning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 602 af 10. maj 2022, som ændret ved § 11 i lov nr. 900 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 80 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 11 a.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

2. I § 80, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 4« til: »stk. 5«.

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, EU-Tidende 2004, nr. L 143, side 56.

§ 6

I lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019, som ændret senest ved lov nr. 419 af 25. april 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 54 i, stk. 1, ændres »§ 84, stk. 1 og 2,« til: »§ 84, stk. 1-3,«.

2. I § 84 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Afgørelser truffet efter kapitel 5 a kan påklages af enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

§ 7

I lov om miljø og genteknologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 9 af 4. januar 2017, som ændret ved § 7 i lov nr. 126 af 30. januar 2021 og lov nr. 528 af 27. marts 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 30, stk. 4, nr. 2, ændres »der har en væsentlig, individuel interesse i sagen,« til: »som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade,«.

§ 8

I lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019, som ændret ved § 4 i lov nr. 2210 af 29. december 2020, § 8 i lov nr. 126 af 30. januar 2021, § 6 i lov nr. 900 af 21. juni 2022 og § 34 i lov nr. 679 af 3. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 60 j, stk. 1, ændres »§ 84, stk. 1, nr. 2, eller stk. 2,« til: »§ 84, stk. 3,«.

2. § 84, stk. 3, nr. 1, affattes således:

»1) den, afgørelsen er rettet til,«

3. I § 84, stk. 3, nr. 2, ændres »stk. 2.« til: »stk. 2, og«.

4. I § 84, stk. 3, indsættes som nr. 3:

»3) enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade.«

§ 9

I lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017, som ændret ved § 3 i lov nr. 427 af 18. maj 2016, § 7 i lov nr. 720 af 8. juni 2018, § 9 i lov nr. 126 af 30. januar 2021 og § 5 i lov nr. 900 af 21. juni 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 26 a, stk. 3, ændres », 4-6 og 11.« til: »og 4-6, samt enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade.«

§ 10

I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 77 h, stk. 1, udgår »stk. 1, nr. 4-6, og«.

2. I § 86, stk. 2, nr. 1, ændres »har en individuel, væsentlig interesse i sagen,« til: »berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade,«.

§ 11

I lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023, som ændret ved lov nr. 679 af 3. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 59 i, stk. 1, ændres »§ 62, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, nr. 1 og 2,« til: »§ 62, stk. 3,«.

2. § 62, stk. 3, nr. 1, affattes således:

»1) adressaten for afgørelsen,«

3. I § 62, stk. 3, nr. 2, ændres »2-4.« til: »2-4, og«.

4. I § 62, stk. 3, indsættes som nr. 3:

»3) enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade.«

§ 12

I lov om jagt og vildtforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 639 af 26. maj 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 53 k, stk. 1, nr. 2, ændres »har en væsentlig, individuel interesse i sagen,« til: »berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade,«.

§ 13

I lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, jf. lovbekendtgørelse nr. 691 af 26. maj 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 44, stk. 4, nr. 2, ændres »har en væsentlig, individuel interesse i sagen,« til: »berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade,«.

§ 14

Loven træder i kraft den 1. juli 2024.

§ 15

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Præcisering af kredsen af personer, der kan anmode myndighederne om at træffe foranstaltninger m.v. efter miljøskadereglerne og klage over afgørelser herom
  - 2.1. Gældende ret
    - 2.1.1. Kort om miljøansvarsreglerne
    - 2.1.2. EU-ret
    - 2.1.3. Dansk ret
  - 2.2. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3. Konsekvenser for FN's verdensmål
4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Klimamæssige konsekvenser
8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9. Forholdet til EU-retten
10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at præcisere dele af gennemførelsen af miljøansvarsdirektivet.

Danmark modtog i februar 2023 en begrundet udtalelse fra EU-Kommissionen om gennemførelsen af miljøansvarsdirektivet. EU-Kommissionen konkluderede, at direktivets artikel 12, stk. 1, litra a, ikke er gennemført tilstrækkelig klart og præcist i dansk ret, hvorfor den danske lovgivning ikke giver borgerne tilstrækkelig retssikkerhed. Ifølge direktivets artikel 12, stk. 1, litra a, har personer, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, adgang til at meddele den kompetente myndighed bemærkninger vedrørende miljøskader eller overhængende fare herfor, som de har kendskab til, og til at kræve, at den kompetente myndighed

træffer foranstaltninger efter direktivet. EU-Kommissionen finder, at det for en almindelig borger ikke fremgår tilstrækkelig klart af lovtæksten, at det juridiske begreb ”individuel, væsentlig interesse” i de danske gennemførelsesbestemmelser dækker den situation, der sigtes til med udtrykket ”kan forventes at blive berørt” i direktivets artikel 12, stk. 1, litra a. Det fremgår af den begrundede udtalelse, at en almindelig borger ikke nødvendigvis vil kunne forstå, at der også er ret til at anmode om, at der træffes foranstaltninger i tilfælde af en risiko for skade.

Den danske regering har besvaret EU-Kommissionens begrundede udtalelse i april 2023. Regeringen har tilkendegivet, at den er enig med EU-Kommissionen i, at ordlyden af de danske bestemmelser, der gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, kan være mere klar med hensyn til de tillagte rettigheder, der følger af bestemmelsen.

Regeringen har derfor meddelt EU-Kommissionen, at den vil fremsætte lovforslag med henblik på at rette op på den danske gennemførelse med forventet ikrafttrædelse senest den 1. juli 2024.

Lovforslaget indeholder forslag til de nødvendige tilpasninger af miljøskadeloven og de berørte sektorlove.

Lovforslaget indebærer alene en præcisering af gældende ret og medfører derfor ikke ændringer i retstilstanden.

2. Præcisering af kredsen af personer, der kan anmode myndighederne om at træffe foranstaltninger m.v. efter miljøskadereglerne og klage over afgørelser herom

2.1. Gældende ret

2.1.1. Kort om miljøansvarsreglerne

Formålet med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, som senest ændret ved forordning nr. 2019/1010 af 5. juni 2019 (herafter miljøansvarsdirektivet), er at forebygge og afhjælpe fremtidige større miljøskader, dvs. væsentlige eller betydelige skader på jord, vand og beskyttede arter og naturtyper.

Det grundlæggende princip er, at den, der er ansvarlig for driften (dvs. den der driver eller kontrollerer den erhvervmæssige aktivitet), som indebærer en risiko for miljø eller natur, også er ansvarlig for miljøskader eller overhængende fare for miljøskader som følge af disse erhvervmæssige aktiviteter. Den ansvarlige skal forebygge en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, og hvis miljøskaden er sket, skal den ansvarlige afhjælpe skaden og

afholde alle omkostninger i den forbindelse (forureneren betaler-princippet).

Miljøansvarsdirektivet indeholder en fælles ramme for forebyggelse og afhjælpning af miljøskader og overhængende fare for miljøskade, herunder særligt i forhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle, Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper og vilde dyr og planter og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger.

Miljøansvarsdirektivet blev gennemført i dansk lovgivning ved miljøskadeloven (lov nr. 466 af 17. juni 2008 om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader) og lov nr. 507 af 17. juni 2008 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love, der indsatte særlige regler i en række sektorlove. Reglerne trådte i kraft den 1. juli 2008. Miljøansvarsdirektivet er efterfølgende blevet ændret flere gange. Den danske gennemførelse af direktivet er ændret i overensstemmelse med disse ændringer.

Den danske gennemførelse af direktivet indebærer en todelt beslutningsproces. Den første del af beslutningsprocessen indebærer en konstatering af, at skaden har en sådan karakter, at den er omfattet af reglerne om miljøskader. Denne konstatering sker efter reglerne i følgende sektorlove eller regler fastsat i medfør heraf: 1) Lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023 (herefter miljøbeskyttelsesloven), 2) lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 (herefter jordforureningsloven), 3) lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1032 af 25. juni 2023 (herefter havmiljøloven), 4) lov om vandforsyning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 602 af 10. maj 2022 (herefter vandforsyningsloven), 5) lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 (herefter husdyrbrugloven), 6) lov om miljø og genteknologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 9 af 4. januar 2017 (herefter miljø- og genteknologiloven), 7) lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 (herefter naturbeskyttelsesloven), 8) lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023 (herefter skovloven), 9) lov om jagt og vildtforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 639 af 26. maj 2023 (herefter jagt og vildtforvaltningsloven), 10) lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, jf. lovbekendtgørelse nr. 691 af 26. maj 2023 (herefter Tøndermarskloven), 11) lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 (herefter vandløbsloven), 12) lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 (herefter råstofloven), 13) søloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1505 af 17. december 2018, 14) fiskeriloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 205 af 1. marts 2023 og 15) lov om havne (herefter havneloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 457 af 23. maj 2012.

Den anden del af beslutningsprocessen består i meddelelsen af konkrete krav til den ansvarlige for driften om bl.a. sikkerhedsstillelse og gennemførelse af undersøgelser samt forebyggende og afhjælpende foranstaltninger. Reglerne herom er fastsat i miljøskadeloven. Miljøskadeloven definerer derudover, hvad en miljøskade og en overhængende fare for en miljøskade er. Hertil fastlægger miljøskadeloven visse regler om, hvad den ansvarlige er forpligtet til efter det tidspunkt i en sag, hvor der er truffet afgørelse om, at der foreligger en miljøskade. Modsvarende indeholder sektorreguleringerne reglerne om, hvad der forstås ved den ansvarlige for en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, samt regler om hvad den ansvarlige for driften er forpligtet til frem til det tidspunkt, hvor de kompetente myndigheder har truffet afgørelse om, at der foreligger en miljøskade.

Miljøansvarsdirektivets artikel 12 og 13, som bestemmer, hvilke personer, der kan anmode den kompetente myndighed om at træffe foranstaltninger vedrørende miljøskader eller overhængende fare for miljøskader og klage over myndighedens afgørelse herom, er gennemført i både miljøskadeloven og sektorlovene.

Ved gennemførelsen af artikel 12 er der i sektorlovene indsat bestemmelser, der forpligter den kompetente myndighed til efter anmodning at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven. Når der er truffet afgørelse efter sektorlovgivningen om, at der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, giver miljøskadeloven klageberettigede efter miljøskadeloven mulighed for at anmode om foranstaltninger, jf. miljøskadelovens § 36, og for at klage over afgørelser truffet i medfør af loven, jf. § lovens 55.

2.1.2. EU-ret

Miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, tillægger fysiske og juridiske personer, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade rettigheder til at meddele den kompetente myndighed bemærkninger vedrørende miljøskader eller overhængende fare herfor, som de har kendskab til, og til at kræve, at den kompetente myndighed træffer foranstaltninger efter direktivet.

Det følger af miljøansvarsdirektivets artikel 13, at personkredsen nævnt i artikel 12, stk. 1, er klageberettigede i forhold til at få prøvet lovligheden af den kompetente myndigheds afgørelser, handlinger og undladelser i henhold til direktivet.

EU-Domstolen har i begrænset omfang taget stilling til fortolkningen af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a. I sag C-529/15, Folk, har EU-Domstolen udtalt, at selvom medlemsstaterne råder over en skønsmargen med hensyn til

at fastlægge, hvad der skal forstås begreberne ”tilstrækkelig interesse” og ”krænkelser af en rettighed” i artikel 12, stk. 1, litra b og c, råder de ikke over et sådant skøn med hensyn til prøvelsesadgangen for fysiske eller juridiske personer, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, som det fremgår af direktivets artikel 12, stk. 1, litra a, jf. dommens præmis 47. Det var derfor i modstrid med direktivets artikel 12, stk. 1, litra a, at det fremgik af den østrigske lovgivning, at alle indehavere af fiskerettigheder var afskåret fra den i artikel 12 og 13 fastsatte prøvelsesadgang.

2.1.3. Dansk ret

Miljøskadelovens § 36 fastlægger adgangen til at anmode om foranstaltninger og henviser for så vidt angår den berettigede personkreds til oplysningen af klageberettigede i miljøskadelovens § 55. Blandt klageberettigede er enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, jf. miljøskadelovens § 55, stk. 1, nr. 2.

Persongruppen fysiske og juridiske personer ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade” er således blevet gennemført i miljøskadelovens § 55, stk. 1, nr. 2, ved begrebet ”enhver der har en individuel, væsentlig interesse” i sagens udfald.

Det følger af forarbejderne til miljøskadelovens § 55, jf. Folketingstidende 2007-08, tillæg A, side 4524, at bestemmelsen tillægger enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, klageret i overensstemmelse med gældende regler på miljø- og naturområdet. Det følger endvidere af forarbejderne, at miljøansvarsdirektivet i artikel 12 og 13 anvender begrebet ”berøres eller kan forventes at blive berørt”, og at det ikke er nærmere fastlagt i direktivet, hvad der følger af kravet om ”at være eller blive berørt”, men at begrebet antages at være i overensstemmelse med begrebet ”individuel, væsentlig interesse” i sagens udfald, som anvendes i lovene på miljøområdet.

Miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, er blevet gennemført på tilsvarende måde i miljøbeskyttelsesloven og de øvrige sektorlove, som gennemfører miljøansvarsdirektivet.

I de gældende regler i sektorlovgivningen (de i pkt. 2.1.1. nævnte love) er den berettigede personkreds, der efter sektorloven kan anmode den kompetente myndighed om at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, ligeledes fastsat ved en henvisning til reglerne om klageberettigelse, hvorefter bl.a. personer, som har en individuel, væsentlig interesse i sagen, er klageberettiget.

De gældende regler i de 12 sektorlove beskrives i det følgende.

Ifølge den gældende bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 73 i, stk. 1, skal tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 98, stk. 1 og 2, og § 100 træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 73 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 73 g. Personkredsen i § 73 i, stk. 1, fastsættes på denne måde ved en henvisning til kredsen af klageberettigede i § 98, stk. 1 og 2, og § 100, som kan påklage afgørelser truffet i medfør af loven. Ifølge § 98, stk. 1, nr. 2, kan kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser påklages af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Ifølge den gældende bestemmelse i jordforureningslovens § 38 i, stk. 1, skal påbudsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 82 og § 83 træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 38, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 38 g. Personkredsen i § 38 i, stk. 1, fastsættes på denne måde ved en henvisning til kredsen af klageberettigede i §§ 82 og 83, som kan påklage afgørelser truffet i medfør af loven. Det følger af § 82, stk. 1, nr. 2, at enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, er klageberettiget.

Den gældende bestemmelse i havmiljølovens § 47 k fastsætter, at miljøministeren på anmodning fra en klageberettiget efter § 52 skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 47 h, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 47 i. § 52 fastsætter kredsen af klageberettigede i henhold til afgørelser truffet i medfør af bl.a. lovens kapitel 14 a om miljøskade. Det fremgår af § 52, stk. 1, nr. 1, at afgørelser efter bl.a. kapitel 14 a kan påklages af enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald.

Det følger af den gældende bestemmelse i vandforsyningslovens § 68 h, stk. 1, at kommunalbestyrelsen på anmodning fra en klageberettiget efter § 80 skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 68 e, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 68 f. § 80 fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet i medfør af loven. Det fremgår af § 80, stk. 1, nr. 2, at enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, er klageberettiget.

Det følger af den gældende bestemmelse i husdyrbruglovens § 54 i, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 84, stk. 1 og 2, og §§ 86 og 87 skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, som skal behandles efter miljøska­deloven, jf. § 54 f, eller om der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 54 g. Lovens §§ 84-87 fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet af henholdsvis kommunalbestyrelsen og miljøministeren i henhold til loven. Det fremgår af § 84, stk. 1, nr. 3, og stk. 2, nr. 2, at enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, er klageberettiget.

Den gældende bestemmelse i miljø- og genteknologilovens § 25 i, stk. 1, fastsætter, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 30, stk. 4, nr. 2-6, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, som skal behandles efter miljøska­deloven, jf. § 25 f, eller om der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 25 g. § 30 fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet i medfør af loven. Det fremgår af § 30, stk. 4, nr. 2, at enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen, kan påklage afgørelser efter kapitel 3 a om miljøska­de.

Den gældende § 60 j, stk. 1, i vandløbsloven fastsætter, at vandløbsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 84, stk. 1, nr. 2, eller stk. 2, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, som skal behandles efter miljøska­deloven, jf. § 60 g, eller om der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 60 h. Vandløbslovens § 84 fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet af vandløbsmyndigheden. Det fremgår af lovens § 84, stk. 1, nr. 2, at enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, er klageberettiget.

Det følger af den gældende bestemmelse i råstoflovens § 33 j, at hvis en klageberettiget efter § 15, stk. 2, og § 26 a, stk. 3, har formodning om en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, skal tilsynsmyndigheden på anmodning fra de klageberettigede træffe afgørelse om, hvorvidt miljøska­deloven skal anvendes, jf. § 33 g, eller om der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 33 h. Råstoflovens § 26 a, stk. 3, fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet efter lovens kapitel 7 a om miljøska­de. Det fremgår af § 26 a, stk. 3, at afgørelserne kan påklages af den kreds af klageberettigede, som er nævnt i stk. 1, nr. 1, 4-6 og 11. Af § 26 a, stk. 1, nr. 11, fremgår, at enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen er klageberettiget.

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 77 h, stk. 1, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 86, stk. 1, nr. 4-6, og stk. 2, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, som skal behandles efter miljøska­deloven, jf. § 77 e, eller om der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 77 f. Naturbeskyttelseslovens § 86, stk. 1, fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet i medfør af loven. Det fremgår af lovens § 86, stk. 2, nr. 1, at afgørelser efter lovens kapitel 11 a om miljøska­de kan påklages af enhver, som har en individuel, væsentlig interesse i sagen.

Det følger af skovlovens § 59 i, stk. 1, at miljøministeren på anmodning fra en klageberettiget efter § 62, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, nr. 1 og 2, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, som skal behandles efter miljøska­deloven, jf. § 59 f, eller om der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 59 g. Det følger af skovlovens § 62, stk. 3, nr. 1, at afgørelser, der er truffet i medfør af lovens kapitel 8 a om miljøska­de, kan påklages af de personer m.v., som er nævnt i stk. 1 (adressaten for afgørelsen, jf. stk. 1, nr. 1, og enhver, som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse i sagen, jf. stk. 1, nr. 2).

Det følger af jagt- og vildtforvaltningslovens 53 i, at miljøministeren på anmodning fra en klageberettiget efter § 53 k, stk. 1, nr. 2-5, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, som skal behandles efter miljøska­deloven, jf. § 53 f, eller der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 53 g. Ifølge § 53 k, stk. 1, nr. 2, kan afgørelser efter lovens kapitel 8 a om miljøska­de påklages af enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen.

Det følger af den gældende bestemmelse i tøndermarkslovens § 37 i, stk. 1, at kommunalbestyrelsen på anmodning fra en klageberettiget efter § 44, stk. 4, nr. 2-5, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, som skal behandles efter miljøska­deloven, jf. lovens § 37 f, eller der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 37 g. Lovens § 44, stk. 4, nr. 1-5, fastsætter, hvem der er klageberettiget for så vidt angår afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen efter lovens kapitel 9 a om miljøska­de. Det følger af § 44, stk. 4, nr. 2, at enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen, kan påklage kommunalbestyrelsens afgørelser efter lovens kapitel 9 a om miljøska­de.

Som det fremgår af afsnittene ovenfor, er sektorlovene opbygget på samme måde, hvorved der sikres sammenfald mellem personkredsene i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 12 og 13.

2.2. Miljøministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Lovforslaget har baggrund i en begrundet udtalelse fra EU-Kommissionen om gennemførelsen af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, jf. pkt. 1. I den begrundede udtalelse vurderede EU-Kommissionen, at miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, ikke er gennemført tilstrækkelig klart og præcist i dansk lovgivning, hvorfor den danske gennemførelse ikke giver borgerne tilstrækkelig retssikkerhed. EU-Kommissionen finder, at det ikke er tilstrækkelig klart for en almindelig borger på grundlag af de danske retsfor skrifter alene, at det juridiske begreb ”individuel, væsentlig interesse” i sagen eller sagens udfald dækker den situation, der sigtes til med udtrykket ”kan forventes at blive berørt” i direktivets artikel 12, stk. 1, litra a.

Hensigten med den valgte gennemførelse var at skabe en sammenhæng med de eksisterende regler på miljø- og naturområdet, hvor udgangspunktet er, at enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen eller sagens udfald er klageberettigede. Der blev samtidig lagt vægt på, at begrebet ”personer som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade” kunne indfortolkes i begrebet ”individuel, væsentlig interesse”.

På baggrund af EU-Kommissionens begrundede udtalelse foreslås en præcisering af formuleringen i miljøskadelovens § 55, stk. 1, nr. 2, således, at personkredsen af fysiske eller juridiske personer i miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, gengives ordret i miljøskadeloven.

Den foreslåede ordning vil medføre, at det udtrykkeligt fremgår af den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, at enhver, dvs. juridiske og fysiske personer, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade” er klageberettigede og har ret til at anmode om foranstaltninger m.v. efter miljøskadeloven.

Det bemærkes, at den foreslåede ordning alene vil indebære en præcisering af gældende ret. Den foreslåede ordning indebærer således ikke en udvidelse af kredsen af personer, der kan anmode den kompetente myndighed om at træffe foranstaltninger vedrørende miljøskader og klage over myndighedens afgørelse herom.

Det foreslås endvidere, at enhver, dvs. persongruppen fysiske og juridiske personer, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade” i miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, tilsvarende gengives ordret i klagebestemmelserne i de sektorlove, som gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, jf. lovforslagets §§ 2-13. Samtidig foreslås en række andre mindre præciseringer af reglerne om klageberettigelse.

I de gældende regler i sektorlovgivningen, jf. pkt. 2.1.1., der fastsætter den personkreds, der efter sektorloven, er berettiget til at anmode den kompetente myndighed om at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, foreslås endvidere en række ændringer med henblik på konsekvensrettelser af gældende henvisninger til reglerne om klageberettigelse i sager vedrørende miljøskade.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets §§ 2-13, hvor de foreslåede præciseringer beskrives for sektorlovene, som gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, herunder: miljøbeskyttelsesloven, jordforureningsloven, havmiljøloven, vandforsyningsloven, husdyrbrugloven, miljø- og genteknologiloven, vandløbsloven, råstofloven, naturbeskyttelsesloven, skovloven, jagt og vildtforvaltningsloven og tøndermarskloven.

3. Konsekvenser for FN's verdensmål

Lovforslaget vurderes i et begrænset omfang at understøtte delmål 16.3, hvorefter retssikkerheden skal fremmes på nationalt og internationalt niveau, og der skal sikres lige adgang til en retfærdig rettergang for alle.

Det vurderes således, at lovforslaget i et begrænset omfang vil styrke borgernes retssikkerhed, da forslaget indebærer, at det kommer til at fremgå direkte af lovteksten, at personer, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, har adgang til at anmode den kompetente myndighed om at træffe foranstaltninger m.v. om miljøskader og har adgang til at klage over myndighedens afgørelser om foranstaltninger. Det bemærkes, at lovforslaget ikke indebærer, at kredsen af personer udvides. Der er alene tale om en præcisering af den pågældende personkreds.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser af betydning for det offentlige.

Det er Miljøministeriets vurdering, at lovforslaget følger de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning, som Digitaliseringsstyrelsen har udarbejdet. Særligt udmønter lovforslaget princip 1 om enkle og klare regler, idet den foreslåede præcisering af kredsen af personer, som kan anmode myndighederne om at træffe foranstaltninger m.v. efter miljøskadereglerne og klage over afgørelser herom, vil styrke retssikkerheden, da det tydeliggøres, hvilke personer som har de ovennævnte rettigheder. Præciseringen af kredsen af personer, som kan anmode den kompetente myndighed om at træffe foranstaltninger m.v. vedrørende miljøskader og klage

over myndighedens afgørelse herom, vil derudover bidrage til en ensartethed i begreberne på tværs af lovgivningen, som gennemfører miljøansvarsdirektivet. Dette understøtter tillige princip 4 om sammenhæng på tværs – ensartede begreber og genbrug af data.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Det vurderes, at lovforslaget i et begrænset omfang vil styrke borgernes retssikkerhed, da forslaget indebærer, at det kommer til at fremgå direkte af lovteksten, at personer, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, har adgang til at anmode den kompetente myndighed om at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade og til at anmode den kompetente myndighed om at træffe foranstaltninger m.v. om miljøskader og til at klage over myndighedernes afgørelser. Det bemærkes, at lovforslaget ikke indebærer, at kredsen af personer udvides. Der er alene tale om en præcisering af den pågældende personkreds. Forslaget har ikke i øvrigt administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Danmark modtog i februar 2023 en begrundet udtalelse fra EU-Kommissionen, der konkluderede, at direktivets artikel 12, stk. 1, litra a, ikke er gennemført tilstrækkelig klart og præcist i dansk ret.

Ifølge direktivets artikel 12, stk. 1, litra a, har personer, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, adgang til at meddele den kompetente myndighed bemærkninger vedrørende miljøskader eller overhængende fare herfor, som de har kendskab til, og til at kræve, at den kompetente myndighed træffer foranstaltninger efter direktivet. EU-Kommissionen finder, at det for en almindelig borger ikke fremgår tilstrækkelig klart af lovteksten, at det juridiske begreb ”individuel, væsentlig interesse” i de danske gennemførelsesbestemmelser dækker den situation, der sigtes til med udtrykket ”kan forventes at blive berørt” i direktivets artikel 12, stk. 1, litra a. Det fremgår af den begrundede udtalelse, at en almindelig borger ikke nødven-

digvis vil kunne forstå, at der også er ret til at anmode om, at der træffes foranstaltninger i tilfælde af en risiko for skade.

Formålet med lovforslaget er på denne baggrund at præcisere gennemførelsen af denne del af miljøansvarsdirektivet.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 11. september 2023 til den 9. oktober 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Alle kommuner, alle regioner, 92-gruppen for bæredygtig udvikling, AffaldPlus, Agrolab Group, Biogas Danmark, By og havn, Bæredygtigt landbrug, CARE COWI A/S, DAKOFA (Dansk Komité for Affald), DANAK, DanGødning, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Landboudom, Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Affaldsforening, Dansk Akvakultur, Dansk Amatørfiskerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Byplanlaboratorium, Dansk El-forbund, Dansk Energi Brancheforening, Dansk Erhverv, Dansk ErhvervsFremme, Dansk Falkejagt Klub, Dansk Falkoner Klub, Dansk Fjernvarme, Dansk Fritidsfiskerforbund, Dansk Gartneri, Dansk Gasteknisk Center, Dansk Industri, Dansk Land- og Strandjagt, Dansk Metal, Dansk Miljøteknologi, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Pattedyrforening, Dansk Planteværn, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Selskab for Miljøret, Dansk Skovforening, Dansk Standard, Dansk Transport og Logistik, Dansk Træforening, Dansk Vejforening, Danske Fjernvarmeverkers forening, Danske Havne, Danske Maritime, Danske Medier, Danske Rederier, Danske Regioner, Danske Råstoffer, Danske Speditører, Danske Vandløb, Danske Vandværker, DANVA (Dansk Vand- og Spildevandsforening), Datatilsynet, DAZA Danish Association of Zoos and Aquaria, DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, De Samvirkende Købmænd, DELTA, Den Danske Naturfond, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet på Århus Universitet, Det Miljøøkonomiske Råd, Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet, Det Økologiske Råd, DFDS, DHI – Institut for Vand og Miljø, DTU aqua, DTU Miljø, DTU Transport, Dyreværnsorganisationernes Samarbejdsorganisation (DOSO), Emballageindustrien, Endelavegruppen - Endelave Hav- og dambrug, Miljø, Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Farvandsvæsenet, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Finans Danmark, Forbrugerrådet, Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark, Foreningen af Byplanlæggere (FAB), Foreningen af Danske Biologer, Foreningen af miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige (EnviNa), Foreningen af Naturfredningsformænd i Danmark, Foreningen af Vandværker i Danmark, Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger, Fortum Waste Solutions, Friluftsrådet, Genvindingsindustrien, Green Network, Greenpeace Danmark, Green

Power Denmark, Grøn Hverdag, GTS (Godkendt Teknologisk Service), Handelsflådens Velfærdsråd, HedeDanmark, Hedeselskabet, HK-Kommunal Miljøudvalg, HOFOR, Hold Danmark Rent, HORESTA, Håndværksrådet, ICIS, Ingeniørforeningen i Danmark, International Transport Danmark, Jordlab, KL, Kommunalteknisk Chefforening, Kommune kemi, Kyst, Land & Fjord, Københavns Universitet, Københavns Universitet – Institut for Plante- og Miljøvidenskab, Landbrug & Fødevarer, Landbrugsrådgivning Syd, Landdistrikternes Fællesråd, LO (Landsorganisationen i Danmark), Miljø- og Fødevareklagenævnet, Miljølogistik A/S, Miljømærkenævnet, Miljøservice, Nævnenes Hus, Plastindustrien i Danmark, Praktiserende Landinspektørers Forening, Professor, dr. jur. Helle Tegner Anker, Professor, dr. jur. Ellen

Margrethe Basse, Professor, dr. jur., Peter Pagh, Rambøll Danmark, Retspolitisk Forening, Roskilde Universitetscenter (RUC), Rådet for Grøn Omstilling, SEGES, Sund og Bælt, Syddansk Universitet, Søsportens Sikkerhedsråd, Teknologirådet, Teknologisk Institut, Ørsted, Aalborg Universitet, Aarhus Lystbådehavn, Aarhus Universitet, Aarhus Universitet - fagdatacenter for ferskvand - Institut for Bioscience, Aarhus Universitet - Fagdatacenter for stofudvaskning fra dyrkede arealer - Institut for Bioscience og Aarhus Universitet - Institut for Agroøkologi.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen af betydning.	Ingen af betydning.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ja. Lovforslaget vurderes i begrænset omfang at styrke borgernes retssikkerhed, da direktivets rettigheder gengives ordret i lovene.	Ingen.
Limamæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indebærer en præcisering af dele af gennemførelsen af miljøansvarsdirektivet.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter miljøskadelovens § 55, stk. 1, nr. 2, har enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, ret til at klage over miljøministerens afgørelser. Ved "individuel, væsentlig interesse" forstås, at den pågældende klageberettigede skal være berørt af afgørelsen i en vis kvalificeret grad ("væsentlig"), og at denne påvirkning skal være speciel ("individuel") i sammenligning med den påvirkning, som afgørelsen vil have i forhold til alle og enhver inden for en større personkreds, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, spalte 4524.

Miljøskadelovens § 55, stk. 1, nr. 2, gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 13, stk. 1, om klageberettigelse.

Miljøansvarsdirektivets artikel 13, stk. 1, henviser til personkredsen nævnt i artikel 12, stk. 1, litra a, hvis ordlyd er fysiske eller juridiske personer, som "berøres eller kan forventes at blive berørt". Det er ikke nærmere fastlagt i direktivet, hvad der følger af dette krav, men begrebet antages at være i overensstemmelse med begrebet "individuel, væsentlig interesse" i sagen eller sagens udfald, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. samling), tillæg A, spalte 4524.

Det foreslås, at i § 55, stk. 1, nr. 2, ændres »der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald,« til: »som

berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade,«.

Den foreslåede præcisering vil indebære, at gennemførelsen af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af bestemmelsen, at enhver, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade”, har adgang til at påklage miljøministerens afgørelser.

Det foreslåede vil få den virkning, at personkredsen i miljøskadelovens § 36 ligeledes vil blive præciseret. Det følger af § 36, at klageberettigede efter § 55 kan anmode miljøministeren om at træffe foranstaltninger efter kapitel 3 og 5. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at § 36 gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4518.

Den foreslåede præcisering af § 55, stk. 1, nr. 2, vil indebære, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kan anmode miljøministeren om at træffe afgørelse om foranstaltninger efter kapitel 3 og 5.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Det foreslåede vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, der kan påklage miljøministerens afgørelser.

Til § 2

Til nr. 1

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 73 i, stk. 1, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 98, stk. 1 og 2, og § 100 skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 73 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 73 g. Det fremgår af forarbejderne til § 73 i, at § 73 i gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4334.

Det foreslås, at § 73 i, stk. 1, ændres, således at »§ 98, stk. 1 og 2« ændres til: »§ 98, stk. 1-3«.

Det foreslåede indebærer, at § 73 i, stk. 1, også vil henvise til § 98, stk. 3.

Den foreslåede præcisering skal ses i sammenhæng med den

foreslåede § 2, nr. 2, hvorved det foreslås at indsætte et nyt stk. 3 i miljøbeskyttelseslovens § 98.

Den foreslåede præcisering indebærer således, at tilsynsmyndigheden skal træffe afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 73 f eller § 73 g på anmodning fra enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade. Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret, jf. bemærkningerne nedenfor til lovforslaget § 2, nr. 2.

Til nr. 2

Miljøbeskyttelseslovens § 98 fastsætter, sammen med § 99 og § 100, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet i medfør af loven. Det fremgår af miljøbeskyttelseslovens § 98, stk. 1, nr. 2, at kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser kan påklages af ”enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald”. Dette omfatter bl.a. tilsynsmyndighedens afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 73 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 73 g.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 98, stk. 3, som fastsætter, at enhver som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 9 a om miljøskade.

Forslaget vil indebære, at fastsættelse af kredsen af klageberettigede for så vidt angår afgørelser truffet efter kapitel 9 a præciseres, således at »enhver, der har en individuel, væsentlig interesse« i sagen eller sagens udfald, jf. § 98, stk. 1, nr. 2, ændres til »enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade«.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær. Det vil således udtrykkeligt fremgå af ordlyden af § 98, stk. 3, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade” har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 9 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den under § 2, nr. 1, foreslåede præcisering af § 73 i, hvori henvisningen til § 98, stk. 1 og 2, foreslås ændret til en henvisning til § 98, stk. 3.

Som det fremgår af bemærkningerne til § 2, nr. 1, følger det af miljøbeskyttelseslovens § 73 i, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra klageberettigede efter § 98, stk. 1 og stk. 2, og § 100 skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade,

som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 73 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 73 g.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage, og derfor heller ikke en udvidelse af kredsen af personer, der efter § 73 i er berettiget til at anmode tilsynsmyndigheden om at træffe afgørelse.

Til § 3

Til nr. 1

Jordforureningslovens § 82 og § 83 fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet i medfør af loven. Det følger af jordforureningslovens § 82, stk. 1, nr. 2, at »enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald« er klageberettigede. Dette omfatter bl.a. påbudsmyndighedens afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 38 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 38 g.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 82, *stk. 3*, som fastsætter, at enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 4 a om miljøskade.

Forslaget vil indebære, at kredsen af klageberettigede for så vidt angår afgørelser truffet i medfør af lovens kapitel 4 a præciseres, således at »enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald«, jf. § 82, stk. 1, nr. 2, ændres til »enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade«.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af § 82, stk. 3, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, »som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade« har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 4 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med jordforureningslovens § 38 i. Det følger af § 38 i, at påbudsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 82 og § 83 skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 38 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et

andet EU-land, jf. § 38 g. Det fremgår af bemærkningerne til § 38 i, at § 38 i gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4340.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage, og derfor heller ikke en udvidelse af kredsen af personer, der efter § 38 i er berettiget til at anmode påbudsmyndigheden om at træffe afgørelse.

Til § 4

Til nr. 1

Havmiljølovens § 52 fastsætter kredsen af klageberettigede i henhold til afgørelser truffet i medfør af bl.a. lovens kapitel 14 a om miljøskade. Det fremgår af havmiljølovens § 52, stk. 1, nr. 1, at afgørelser efter bl.a. kapitel 14 a kan påklages af »enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald«. Dette omfatter bl.a. miljøministerens afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 47 h, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 47 i.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 52, *stk. 7*, som fastsætter, at afgørelser truffet efter kapitel 14 a kan påklages af enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade.

Forslaget vil indebære, at klageberettigede for så vidt angår afgørelser efter lovens kapitel 14 a præciseres, således at »enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald«, jf. § 52, stk. 1, nr. 1, ændres til »enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade«.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af § 52, stk. 7, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, »som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade« har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 14 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med havmiljølovens § 47 k. Det følger af § 47 k, at miljøministeren på anmodning fra en klageberettiget efter § 52 skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskade-

loven, jf. § 47 h, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 47 i. Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at § 47 k gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4351.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage, og derfor heller ikke en udvidelse af kredsen af personer, der efter § 47 k er berettiget til at anmode miljøministeren om at træffe afgørelse.

Til § 5

Til nr. 1

Vandforsyningslovens § 80 fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet i medfør af loven. Det fremgår af vandforsyningslovens § 80, stk. 1, nr. 2, at »enhver, der må antages at have individuel, væsentlig interesse i sagens udfald« er klageberettigede. Dette omfatter bl.a. kommunalbestyrelsens afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 68 e, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 68 f.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 80, stk. 4, som fastsætter, at enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 11 a om miljøskade.

Forslaget vil indebære, at klageberettigede for så vidt angår afgørelser truffet i medfør af lovens kapitel 11 a præciseres, således at »enhver, der må antages, at have individuel, væsentlig interesse i sagens udfald«, jf. § 80, stk. 1, nr. 2, ændres til »enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade«.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af § 80, stk. 4, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade” har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 11 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med vandforsyningslovens § 68 h. Det følger af § 68 h, stk. 1, at kommunalbestyrelsen på anmodning fra en klageberettiget efter § 80 skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles

efter miljøskadeloven, jf. § 68 e, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 68 f. Det fremgår af bemærkningerne til 68 h, at § 68 h gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4355.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage, og derfor heller ikke en udvidelse af kredsen af personer, der efter § 68 h er berettiget til at anmode kommunalbestyrelsen om at træffe afgørelse.

Til nr. 2

Efter vandforsyningslovens § 80, stk. 5, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet til efterprøvelse af klageberettigelsen forlange, at de foreninger eller organisationer, der er nævnt i stk. 4, skal fremsende vedtægter. Dette omfatter landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som deres hovedformål, jf. § 80, stk. 4. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at § 80, stk. 5, gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 13, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4355.

Som en konsekvens af lovforslagets § 5, nr. 1, foreslås henvisningen i § 80, stk. 5, der bliver stk. 6, ændret, så der henvises til stk. 5 i stedet for stk. 4.

Det foreslåede vil ikke indebære en ændring af, hvilke foreninger eller organisationer som Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan forlange fremsender vedtægterne. Det vil derfor fortsat være landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som deres hovedformål, som Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan forlange fremsender vedtægterne.

Til § 6

Til nr. 1

Det følger af husdyrbruglovens § 54 i, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 84, stk. 1 og 2, og §§ 86 og 87 skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 54 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 54 g. Bemærkningerne til bestemmelsen henviser til bemærkningerne til miljøbeskyttelseslovens § 73 i, hvoraf det fremgår, at bestemmelsen gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4361 og spalte 4334.

Det foreslås i § 54 i, stk. 1, at ændre »§ 84, stk. 1 og 2,« til: »§ 84, stk. 1-3,«.

Den foreslåede præcisering vil indebære, at § 54 i, stk. 1, også vil henvise til § 84, stk. 3.

Den foreslåede præcisering skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 6, nr. 2, hvorved det foreslås at indsætte et nyt stk. 3 i husdyrbruglovens § 84.

Det foreslåede vil således indebære, at tilsynsmyndigheden skal træffe afgørelse efter husdyrbrugslovens § 54 f eller 54 g på anmodning fra enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade. Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret, jf. bemærkningerne nedenfor til lovforslagets § 6, nr. 2.

Til nr. 2

Husdyrbruglovens §§ 84-87 fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet af henholdsvis kommunalbestyrelsen og miljøministeren i henhold til loven. Det fremgår af lovens § 84, stk. 1, nr. 3, og stk. 2, nr. 2, at enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald er klageberettigede for så vidt angår afgørelser truffet af henholdsvis kommunalbestyrelsen og miljøministeren. Dette omfatter bl.a. tilsynsmyndighedens afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 54 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 54 g.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 82, stk. 3, som fastsætter, at enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 5 a om miljøskade.

Forslaget vil indebære, at klageberettigede for så vidt angår afgørelser truffet i medfør af kapitel 5 præciseres, således at »enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald«, jf. § 84, stk. 2, nr. 2, ændres til »enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade«.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af § 84, stk. 3, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade” har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 5 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den under nr. 1 foreslåede præcisering af husdyrbrugslovens § 54 i. Det følger

af husdyrbruglovens § 54 i, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 84, stk. 1 og 2, og §§ 86 og 87 skal træffe afgørelse efter lovens § 54 f eller § 54 g. § 54 i gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12. Der henvises til bemærkningerne ovenfor til lovforslagets § 6, nr. 1.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage, og derfor heller ikke en udvidelse af kredsen af personer, der efter § 54 i er berettiget til at anmode tilsynsmyndigheden om at træffe afgørelse.

Til § 7

Til nr. 1

Miljø- og genteknologilovens § 30 fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet i medfør af loven. Det fremgår af lovens § 30, stk. 4, nr. 2, at enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen kan påklage afgørelser efter kapitel 3 a om miljøskade. Dette omfatter bl.a. tilsynsmyndighedens afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 25 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 25 g.

Det foreslås, at i § 30, stk. 4, nr. 2, ændres »der har en væsentlig, individuel interesse i sagen,« til: »som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade,«.

Forslaget vil indebære, at kredsen af klageberettigede for så vidt angår afgørelser truffet efter lovens kapitel 3 a præciseres, således at »enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen«, jf. § 30, stk. 4, nr. 2, ændres til »enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade«.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af § 30, stk. 4, nr. 2, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade” har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 3 a om miljøskade.

Forslaget skal ses i sammenhæng med miljø- og genteknologilovens § 25 i. Det følger af § 25 i, stk. 1, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 30, stk. 4, nr. 2-6, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 25 f, eller

om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 25 g. Bemærkningerne til § 25 i henviser til bemærkningerne til miljøbeskyttelseslovens § 73 i, hvoraf det fremgår, at § 73 i gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4365 og spalte 4334.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage, og derfor heller ikke en udvidelse af kredsen af personer, der efter § 25 i er berettiget til at anmode tilsynsmyndigheden om at træffe afgørelse.

Til § 8

Til nr. 1

Det følger af vandløbslovens § 60 j, stk. 1, at vandløbsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 84, stk. 1, nr. 2, eller stk. 2, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 60 g, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 60 h. Bemærkningerne til bestemmelsen henviser til bemærkningerne til naturbeskyttelseslovens § 77 h, hvoraf det fremgår, at bestemmelsen gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4373 og spalte 4368.

Det foreslås, at i § 60 j, stk. 1, ændres »§ 84, stk. 1, nr. 2, eller stk. 2,« til: »§ 84, stk. 3,«.

Den foreslåede præcisering skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 8, nr. 4, hvorved det foreslås at indsætte et nyt nr. 3 i § 84, stk. 3.

Det foreslåede indebærer således, at vandløbsmyndigheden skal træffe afgørelse efter vandløbslovens § 60 g eller 60 h på anmodning fra enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, jf. den foreslåede § 84, stk. 3, nr. 3. Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret, jf. bemærkningerne nedenfor til lovforslagets § 8, nr. 4.

Det foreslåede indebærer også, at henvisningen til stk. 1, nr. 2, og stk. 2, udgår og erstattes af henvisningen til stk. 3. Det bemærkes, at stk. 3 henviser til personerne i stk. 1, nr. 2 og stk. 2, hvorfor disse personer fortsat vil være klageberettigede.

Til nr. 2

Det følger af vandløbslovens § 84, stk. 3, nr. 1, at afgørelser

efter lovens kapitel 11 a om miljøskade kan påklages af de personer m.v., der er nævnt i bestemmelsens stk. 1, nr. 1 (den, afgørelsen er rettet til) og nr. 2 (enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald). Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at § 84 fastlægger kredsen af klageberettigede i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4373.

Det foreslås, at § 84, stk. 3, nr. 1, nyaffattes, så det fremgår, at den, afgørelsen er rettet til, er klageberettiget i forhold til afgørelser truffet efter lovens kapitel 11 a om miljøskade.

Den foreslåede § 84, stk. 3, nr. 1, indebærer, at henvisningen til de klageberettigede efter stk. 1, nr. 2 udgår.

Det følger af lovforslagets § 8, nr. 4, at der indsættes et nyt nr. 3 i vandløbslovens § 84, stk. 3, hvilket vil indebære, at det udtrykkeligt vil fremgå, at enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, er klageberettiget. Artikel 12 er gennemført ved begrebet "enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald" i § 84, stk. 1, nr. 2. Det er derfor ikke længere nødvendigt, at der i § 84, stk. 3, nr. 1, henvises til § 84, stk. 1, nr. 2.

Forslaget indebærer også, at det vil fremgå direkte, at den, afgørelsen er rettet, er klageberettiget i stedet for at henvise til personerne i lovens § 84, stk. 1, nr. 1.

Det bemærkes, at det foreslåede er en præcisering af gældende ret.

Til nr. 3

Det følger af vandløbslovens § 84, stk. 3, nr. 2, at afgørelser efter kapitel 11 a kan påklages af de foreninger og organisationer, som er nævnt i stk. 2.

Det foreslås, at i § 84, stk. 3, nr. 2, ændres »stk. 2.« til: »stk. 2, og«.

Den foreslåede ændring er en lovteknisk konsekvens af indsættelsen af et nyt nr. 3 i § 84, stk. 3, hvorefter nr. 2 ikke længere er det sidste, men det næstsidste nummer i § 84, stk. 3.

Til nr. 4

Vandløbslovens § 84 fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet af vandløbsmyndigheden. Det fremgår af lovens § 84, stk. 1, nr. 2, at enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i

sagens udfald er klageberettiget. Dette gælder også for så vidt angår afgørelser truffet efter vandløbslovens kapitel 11 a om miljøskade, jf. lovens § 84, stk. 3, nr. 1, som henviser til stk. 1, nr. 2. Dette omfatter bl.a. vandløbsmyndighedens afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 60 g, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 60 h.

Det foreslås, at der indsættes et nyt § 84, stk. 3, som fastsætter, at enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kan påklage afgørelser truffet efter vandløbslovens kapitel 11 a om miljøskade.

Forslaget indebærer, at kredsens af klageberettigede for så vidt angår afgørelser truffet i medfør af lovens kapitel 11 a præciseres, således at »enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald«, jf. § 84, stk. 1, nr. 2, ændres til »enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade«.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af § 84, stk. 3, nr. 3, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade” har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 11 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den under § 8, nr. 1, foreslåede præcisering af vandløbslovens § 60 j, stk. 1. Det følger af vandløbslovens § 60 j, stk. 1, at vandløbsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 84, stk. 1, nr. 2, eller stk. 2, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 60 g, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 60 h. Bemærkningerne til § 60 j henviser til bemærkningerne til naturbeskyttelseslovens § 77 h, hvoraf det fremgår, at § 77 h gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4373 og spalte 4368.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsens af personer, som har adgang til at klage, og derfor heller ikke en udvidelse af kredsens af personer, der efter § 60 j er berettiget til at anmode vandløbsmyndigheden om at træffe afgørelse.

Til § 9

Til nr. 1

Råstoflovens § 26 a, stk. 3, fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet efter lovens kapitel 7 a om miljøskade. Det fremgår af råstoflovens § 26 a, stk. 3, at afgørelserne kan påklages af den kreds af klageberettigede, som er nævnt i stk. 1, nr. 1, 4-6 og 11. Af § 26 a, stk. 1, nr. 11, fremgår, at enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen er klageberettiget. Dette omfatter bl.a. tilsynsmyndighedens afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 33 g, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 33 h.

Det foreslås, at i § 26 a, stk. 3, ændres », 4-6 og 11. « til: »og 4-6, samt enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade.«

Forslaget indebærer, at henvisningen til stk. 1, nr. 11, erstattes af ordene ”samt enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade.”

Med den foreslåede præcisering af § 26 a, stk. 3, vil enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kunne påklage afgørelser truffet efter kapitel 7 a om miljøskade.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af den foreslåede ændring af § 26 a, stk. 3, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade” har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 7 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med råstoflovens § 33 j. Det følger af § 33 j, at hvis en klageberettiget efter § 15, stk. 2, og § 26 a, stk. 3, har formodning om en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, skal tilsynsmyndigheden på anmodning fra de klageberettigede træffe afgørelse om, hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes, jf. § 33 g, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 33 h. Bemærkningerne til § 33 j henviser til bemærkningerne til naturbeskyttelseslovens § 77 h, hvoraf det fremgår, at § 77 h gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4375 og spalte 4368.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke

indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage.

Til § 10

Til nr. 1

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 77 h, stk. 1, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 86, stk. 1, nr. 4-6, og stk. 2, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, som skal behandles efter miljøska­deloven (dvs. hvorvidt miljøska­deloven skal anvendes), jf. § 77 e, eller om der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 77 f.

Klageberettigede efter § 86, stk. 1, nr. 4-6, er en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, jf. nr. 4, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, jf. nr. 5, og landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, jf. nr. 6.

Det følger af den foreslåede ændring af § 77 h, stk. 1, at »stk. 1, nr. 4-6, og« udgår.

Med det foreslåede henviser § 77 h, stk. 1, ikke længere til § 86, stk. 1, nr. 4 (en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker), men alene til § 86, stk. 2, som bl.a. henviser til stk. 1, nr. 5-7. Den foreslåede præcisering vil indebære, at der bliver overensstemmelse mellem kredsen af fysiske og juridiske personer, som kan anmode tilsynsmyndigheden om at træffe afgørelse efter § 77 e og § 77 f, jf. § 77 h, stk. 1, og kredsen af fysiske og juridiske personer, der kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 11 a om miljøska­de, jf. § 86, stk. 2. Hermed bliver der overensstemmelse mellem personkredsene, hvilket svarer til ordningen i miljøansvarsdirektivets artikel 12 og 13. At der ikke tidligere har været denne overensstemmelse, må antages at have været en fejl ved den hidtidige gennemførelse af miljøansvarsdirektivet, som der nu rettes op på. Henvisningen i § 77 h, stk. 1, skulle have været til klageberettigede efter § 86, stk. 1, nr. 5-7, i stedet for § 86, stk. 1, nr. 4-6.

For så vidt angår en nærmere beskrivelse af artikel 12 og artikel 13 henvises til lovforslagets pkt. 2.1.2.

Det bemærkes, at en nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker fortsat vil kunne anmode tilsynsmyndigheden om at træffe afgørelser efter § 77 e og § 77 f, jf. § 77 h, stk. 1, i det omfang den vil være eller kan forventes at blive berørt af en miljøska­de, jf. lovforslagets § 10, nr. 2.

Til nr. 2

Naturbeskyttelseslovens § 86, stk. 1, fastsætter, hvem der er klageberettigede i henhold til afgørelser truffet i medfør af loven. Det fremgår af lovens § 86, stk. 2, nr. 1, at afgørelser efter lovens kapitel 11 a om miljøska­de kan påklages af enhver, som har en individuel, væsentlig interesse i sagen.

Det foreslås, at i § 86, stk. 2, nr. 1, ændres »har en individuel, væsentlig interesse i sagen,« til: »berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøska­de,«.

Forslaget indebærer således, at klageberettigede for så vidt angår afgørelser truffet i medfør af kapitel 11 præciseres, således at »enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen«, jf. § 86, stk. 2, nr. 1, ændres til »enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøska­de«.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 13, stk. 1, bliver direktivnær, idet det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af § 86, stk. 2, nr. 1, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, »som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøska­de«, har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 11 a.

Forslaget indebærer endvidere en direktivnær gennemførelse af artikel 12, stk. 1, litra a, idet de klageberettigede i den foreslåede § 86, stk. 2, ifølge § 77 h har adgang til at anmode tilsynsmyndigheden om at træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, som skal behandles efter miljøska­deloven, jf. § 77 e, eller om der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 77 f.

Forslaget skal ses i sammenhæng med naturbeskyttelseslovens § 77 h. Det følger af § 77 h, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 86, stk. 1, nr. 4-6, og stk. 2, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøska­de eller en overhængende fare for en miljøska­de, som skal behandles efter miljøska­deloven (dvs. hvorvidt miljøska­deloven skal anvendes), jf. § 77 e, eller om der foreligger en miljøska­de, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 77 f. Det fremgår af bemærkningerne til § 77 h, at § 77 h gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4368.

Da § 77 h fastsætter, at tilsynsmyndigheden på anmodning fra en klageberettiget efter § 86, stk. 1, nr. 4-6, og stk. 2, skal træffe afgørelse efter § 77 e eller § 77 f, vil den foreslåede ændring af stk. 2, indebære en tilsvarende præcisering af kredsen af personer, der er berettigede efter denne bestemmelse.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af

gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage, og derfor heller ikke en udvidelse af kredsen af personer, der efter § 77 h er berettiget til at anmode tilsynsmyndigheden om at træffe afgørelse.

Til § 11

Til nr. 1

Det følger af skovlovens § 59 i, stk. 1, at miljøministeren på anmodning fra en klageberettiget efter § 62, stk. 1, nr. 2, (enhver, som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse i sagen) og stk. 2, nr. 1 og 2, (en berørt nationalparkfond og landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø) skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 59 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 59 g.

Bemærkningerne til § 59 i henviser til bemærkningerne til naturbeskyttelseslovens § 77 h, hvoraf det fremgår, at § 77 h gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingsstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4369 og spalte 4368.

Det foreslås, at i § 59 i, stk. 1, ændres »§ 62, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, nr. 1 og 2,« til: »§ 62, stk. 3,«.

Med den foreslåede præcisering af § 59 i, stk. 1, udgår henvisningen til § 62, stk. 1, nr. 2 (enhver, som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse) og henvisningen til stk. 2, nr. 1 (en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker) og nr. 2 (landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø). I stedet henvises til § 62, stk. 3.

Den foreslåede præcisering vil indebære, at der bliver overensstemmelse mellem kredsen af fysiske og juridiske personer, som kan anmode miljøministeren om at træffe afgørelse efter §§ 59 f og 59 g, jf. § 59 i, stk. 1, og kredsen af fysiske og juridiske personer, der kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 8 a om miljøskade, jf. den foreslåede § 62, stk. 3. En sådan overensstemmelse mellem personkredsene svarer til ordningen i miljøansvarsdirektivets artikel 12 og 13. At der ikke tidligere har været denne overensstemmelse, må antages at have været en fejl ved den hidtidige gennemførelse af miljøansvarsdirektivet, som der nu rettes op på.

For så vidt angår en nærmere beskrivelse af artikel 12 og artikel 13 henvises til lovforslagets pkt. 2.1.2.

Selvom henvisningen til stk. 2, nr. 1 og 2, udgår, bemærkes

det, at en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker og landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, fortsat vil kunne anmode miljøministeren om at træffe afgørelser efter § 59 f og 59 g, i det omfang de vil være eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, jf. lovforslagets § 11, nr. 4.

Ved den foreslåede præcisering rettes der samtidig op på en forkert gennemførelse af litra b og c i miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1. Ifølge artikel 12, stk. 1, litra b og c, har fysiske eller juridiske personer, som har en tilstrækkelig interesse involveret i beslutningsprocessen på miljøområdet for så vidt angår skaden, eller som hævder, at en retlighed er krænket, hvis en medlemsstats administrative regler stiller krav herom adgang til at meddele den kompetente myndighed bemærkninger vedrørende miljøskader eller overhængende fare herfor, som de har kendskab til, og til at kræve, at den kompetente myndighed træffer foranstaltninger efter direktivet. Med præciseringen henvises der i § 59 i, stk. 1, til § 62, stk. 3, der i nr. 2 henviser til de foreninger og organisationer, der er nævnt i stk. 2, nr. 2-4. Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser (stk. 2, nr. 3), og lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen (stk. 2, nr. 4), vil som følge heraf også få adgang til at anmode den kompetente myndighed om at træffe afgørelser efter § 59 i.

Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede § 11, nr. 4, som ændrer § 62, stk. 3, ved indsættelse af et nyt nr. 3, hvorefter enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade vil være klageberettiget i forhold til miljøministerens afgørelser efter skovlovens kapitel 8 om miljøskade.

Forslaget vil således også indebære, at henvisningen til § 62, stk. 1, nr. 2 (enhver, som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse) udgår og i stedet henviser til stk. 3, hvilket indebærer, at enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade vil kunne anmode miljøministeren om at træffe afgørelse efter skovlovens §§ 59 f og 59 g. Herved sikres der en direktivnær gennemførelse af artikel 12, stk. 1, litra a.

Til nr. 2

Det følger af skovlovens § 62, stk. 3, nr. 1, at afgørelser, der er truffet i medfør af lovens kapitel 8 a om miljøskade, kan påklages af de personer m.v., som er nævnt i stk. 1 (adressaten for afgørelsen, jf. stk. 1, nr. 1, og enhver, som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse i sagen, jf. stk. 1, nr. 2). Det fremgår af bemærkningerne til § 62, stk. 3, at bestemmelsen tillige med bestemmelsen i § 62, stk. 1, fastlægger kredsen af klageberettigede i en sag om en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade

i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets artikel 13 sammenholdt med artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4373.

Det foreslås, at § 62, stk. 3, nr. 1, nyaffattes, så det fremgår, at adressaten for afgørelsen er klageberettiget i forhold til afgørelser truffet efter lovens kapitel 8 a om miljøskade.

Det foreslåede indebærer, at kun personer omfattet af § 62, stk. 1, nr. 1, (adressaten for afgørelsen), kan påklage afgørelser, der er truffet efter lovens kapitel 8 a om miljøskade efter § 63, stk. 3, nr. 1.

Derved udgår den gældende henvisning til stk. 1, nr. 2, hvorefter enhver, som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse i sagen er klageberettiget, som herved ikke længere vil være klageberettiget efter § 62, stk. 3, nr. 1.

Forslaget indebærer også, at det vil fremgå direkte, at adressaten for afgørelsen kan påklage afgørelser, der er truffet efter lovens kapitel 8 a i stedet for at henvise til personerne i lovens § 62, stk. 1, nr. 1.

Det bemærkes, at det foreslåede er en præcisering af gældende ret.

Til nr. 3

Det følger af § 62, stk. 3, nr. 2, at afgørelser, der er truffet efter skovlovens kapitel 8 a om miljøskade, kan påklages af de foreninger og organisationer, der er nævnt i § 62, stk. 2, nr. 2-4.

Det foreslås, at »2-4.« i § 62, stk. 3, nr. 2, ændres til: »2-4, og«.

Den foreslåede ændring er en lovt teknisk konsekvens af indsættelsen af et nyt nr. 3 i § 62, stk. 3, hvorefter nr. 2 ikke længere er det sidste, men nu det næstsidste nummer i § 62, stk. 3.

Til nr. 4

Det fremgår af skovlovens § 62, stk. 3, nr. 1 og 2, at afgørelser, der er truffet efter lovens kapitel 8 a om miljøskade kan påklages af de personer m.v., som er nævnt i stk. 1, og de foreninger og organisationer, der er nævnt i stk. 2, nr. 2-4 (landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen).

Det foreslås, at der indsættes et nyt nr. 3 i § 62, stk. 3, som fastsætter, at enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade er klageberettigede for så vidt angår afgørelser truffet efter skovlovens kapitel 8 a om miljøskade. Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede præcisering af § 62, stk. 3, nr. 1, jf. lovforslagets § 11, nr. 2, som indebærer, at "enhver, som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse i sagen" ikke længere vil være klageberettiget efter § 62, stk. 3, nr. 1.

Forslaget vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af bestemmelsen, at enhver, dvs. fysiske og juridiske personer, "som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade", har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 8 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med § 59 i og den foreslåede præcisering af denne bestemmelse i lovforslagets § 11, nr. 1, som fastsætter, at miljøministeren på anmodning fra en klageberettiget efter § 62, stk. 3, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 59 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 59 g. Der henvises til bemærkningerne ovenfor til lovforslagets § 11, nr. 1.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage, og derfor heller ikke en udvidelse af kredsen af personer, der efter § 59 i er berettiget til at anmode miljøministeren om at træffe afgørelse.

Til § 12

Til nr. 1

Det følger af jagt- og vildtforvaltningslovens § 53 k, stk. 1, nr. 2, at afgørelser efter lovens kapitel 8 a om miljøskade kan påklages af enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen. Dette omfatter bl.a. afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. § 53 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 53 g.

Det foreslås, at i § 53 k, stk. 1, nr. 2, ændres »har en væsentlig, individuel interesse i sagen,« til: »berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade,«.

Forslaget indebærer således, at kredsen af klageberettigede

for så vidt angår afgørelser truffet i medfør af kapitel 8 a præciseres, således at »enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen«, jf. § 53 k, stk. 1, nr. 2, ændres til »enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade«.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af bestemmelsen, at enhver, dvs. fysiske eller juridiske personer, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade”, har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 8 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med jagt- og vildtforvaltningslovens § 53 i. Det følger af § 53 i, at miljøministeren på anmodning fra en klageberettiget efter § 53 k, stk. 1, nr. 2-5, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 53 f, eller der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 53 g. Bemærkningerne til § 53 i henviser til bemærkningerne til naturbeskyttelseslovens § 77 h, hvoraf det fremgår, at § 77 h gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4370 og spalte 4368.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage, og derfor heller ikke en udvidelse af kredsen af personer, der efter § 53 i er berettiget til at anmode miljøministeren om at træffe afgørelse.

Til § 13

Til nr. 1

Tøndermarkslovens § 44, stk. 4, nr. 1-5, fastsætter, hvem der er klageberettiget for så vidt angår afgørelser truffet af kommunalbestyrelsen efter lovens kapitel 9 a om miljøskade. Det følger af § 44, stk. 4, nr. 2, at enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen kan påklage kommunalbestyrelsens afgørelser efter lovens kapitel 9 a om miljøskade. Dette omfatter bl.a. kommunalbestyrelsens afgørelser om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven, jf. § 37 f, eller om der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 37 g.

Det foreslås, at i § 44, stk. 4, nr. 2, ændres »har en væsentlig, individuel interesse i sagen,« til: »berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade,«.

Forslaget indebærer, at kredsen af klageberettigede for så vidt angår afgørelser truffet i medfør af lovens kapitel 9 a præciseres, således at »enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen«, jf. § 44, stk. 4, nr. 2, ændres til »enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade«.

Den foreslåede præcisering vil medføre, at den danske gennemførelse af miljøansvarsdirektivets artikel 12, stk. 1, litra a, og artikel 13, stk. 1, der henviser til artikel 12, stk. 1, bliver direktivnær, således at det udtrykkeligt vil fremgå af ordlyden af bestemmelsen, at enhver, dvs. fysiske eller juridiske personer, ”som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade”, har adgang til at påklage afgørelser truffet efter kapitel 9 a.

Forslaget skal ses i sammenhæng med tøndermarsklovens § 37 i. Det følger af § 37 i, stk. 1, at kommunalbestyrelsen på anmodning fra en klageberettiget efter § 44, stk. 4, nr. 2-5, skal træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, som skal behandles efter miljøskadeloven (dvs. hvorvidt miljøskadeloven skal anvendes), jf. lovens § 37 f, eller der foreligger en miljøskade, som påvirker eller kan påvirke et andet EU-land, jf. § 37 g. Bemærkningerne til § 37 i henviser til bemærkningerne til naturbeskyttelseslovens § 77 h, hvoraf det fremgår, at § 77 h gennemfører miljøansvarsdirektivets artikel 12, jf. Folketingstidende 2007-08 (2. Samling), tillæg A, spalte 4370 og spalte 4368.

Forslaget vil således indebære en tilsvarende præcisering af den personkreds, som tillægges rettigheder i § 37 i, stk. 1, som henviser til de klageberettigede efter § 44, stk. 4, nr. 2-5.

Det bemærkes, at der alene er tale om en præcisering af gældende ret. Den foreslåede præcisering vil således ikke indebære en udvidelse af kredsen af personer, som har adgang til at klage og derfor heller ikke en udvidelse af kredsen af personer, der efter § 37 i er berettiget til at anmode kommunalbestyrelsen om at træffe afgørelse.

Til § 14

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Til § 15

Lovforslaget indeholder forslag til ændringer af miljøskadeloven og en række sektorlove, som miljøskadeloven fungerer sammen med, herunder miljøbeskyttelsesloven, jordforureningsloven, havmiljøloven, vandforsyningsloven, husdyrbrugloven, miljø- og genteknologiloven, vandløbsloven, råstofloven, naturbeskyttelsesloven, skovloven, jagt og vildtforvaltningsloven og tøndermarskloven.

Miljøskadeloven gælder som udgangspunkt ikke for Færøerne og Grønland, men kan helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Ovenfor nævnte sektorlove, som miljøskadeloven fungerer samme med, gælder ikke for Færøerne og Grønland og kan heller ikke sættes i kraft for Færøerne og Grønland. Dog kan dele af havmiljøloven sættes helt eller delvist i kraft for Grønland.

På den baggrund foreslås det i lovforslagets § 15, at nærværende ændringslov ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Dette indebærer, at ændringen af miljøskadeloven og ændringerne af de øvrige natur- og miljølove ikke vil gælde for Færøerne og Grønland og heller ikke vil kunne sættes i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget
§ 1

§ 55. Miljøministerens afgørelser kan påklages af

1) ---

2) enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald,

3-7) ---

Stk. 2-3. ---

§ 73 i. På anmodning fra en klageberettiget efter § 98, stk. 1 og 2, og § 100 skal tilsynsmyndigheden træffe afgørelse efter § 73 f eller § 73 g.

Stk. 2-3. ---

§ 98. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Sundhedsstyrelsen kan påklage afgørelser efter kapitel 3, 4 og 5. Sundhedsstyrelsen kan endvidere tillægges klageret i regler, der udstedes i medfør af § 16.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte regler om eller bestemme, at afgørelser efter loven kan påklages af bestemte myndigheder i andre lande.

§ 82. ---

Stk. 2. ---

I miljøskadeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 482 af 25. april 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 55, *stk. 1, nr. 2*, ændres »der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald,« til: »som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade,«.

§ 2

I lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023, som ændret bl.a. ved § 32 i lov nr. 679 af 3. juni 2023 og senest ved § 1 i lov nr. 745 af 13. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 73 *i, stk. 1*, ændres »§ 98, stk. 1 og 2,« til: »§ 98, stk. 1-3,«.

2. I § 98 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade, kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 9 a.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

§ 3

I lov om forurennet jord, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017, som ændret ved § 16 i lov nr. 278 af 17. april 2018, § 3 i lov nr. 126 af 30. januar 202, § 12 i lov nr. 900 af 21. juni 2022 og § 36 i lov nr. 679 af 3. juni 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 82 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser efter loven kan påklages af bestemte myndigheder i andre lande.

§ 52. ---

Stk. 2-6. ---

§ 80. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Landsdækkende foreninger og organisationer, der efter deres vedtægter har beskyttelse af natur og miljø som deres hovedformål, kan påklage afgørelser efter § 67, hvis påbuddet er meddelt med henblik på kommunalbestyrelsens afgørelse af, om der er tale om en miljøskaade eller en overhængende fare for en miljøskaade, samt afgørelser efter § 68 e og § 68 h.

Stk. 5. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan til efterprøvelse af klageberettigelsen forlange, at foreningen eller organisationen, jf. stk. 4, fremsender vedtægterne.

§ 54 i. På anmodning fra en klageberettiget efter § 84, stk. 1 og 2, og §§ 86 og 87 skal tilsynsmyndigheden træffe afgørelse efter § 54 f eller § 54 g.

Stk. 2-3. ---

§ 84. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Styrelsen for Patientsikkerhed kan påklage afgørelser efter kapitel 3. Styrelsen for Patientsikkerhed kan endvidere tillægges klageret i regler, der udstedes i medfør af loven.

»*Stk. 3.* Enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade, kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 4 a.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

§ 4

I lov om beskyttelse af havmiljøet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1032 af 25. juni 2023, som ændret ved § 1 i lov nr. 463 af 15. maj 2017, foretages følgende ændring:

1. I § 52 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»*Stk. 7.* Afgørelser truffet efter kapitel 14 a kan påklages af enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade.«

§ 5

I lov om vandforsyning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 602 af 10. maj 2022, som ændret ved § 11 i lov nr. 900 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 80 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade, kan påklage afgørelser truffet efter kapitel 11 a.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

2. I § 80, stk. 5, der bliver stk. 6, ændres »stk. 4« til: »stk. 5«.

§ 6

I lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019, som ændret senest ved lov nr. 419 af 25. april 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 54 i, stk. 1, ændres »§ 84, stk. 1 og 2,« til: »§ 84, stk. 1-3,«.

2. I § 84 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Afgørelser truffet efter kapitel 5 a kan påklages af enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser efter loven kan påklages af bestemte myndigheder i andre lande.

§ 7

I lov om miljø og genteknologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 9 af 4. januar 2017, som ændret ved § 7 i lov nr. 126 af 30. januar 2021 og lov nr. 528 af 27. marts 2021, foretages følgende ændring:

1. I § 30, stk. 4, nr. 2, ændres »der har en væsentlig, individuel interesse i sagen,« til: »som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade.«

§ 30. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. Afgørelser efter kapitel 3 a kan påklages af

1) ---

2) enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen,

3-6) ---

Stk. 5. ---

§ 8

I lov om vandløb, jf. lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019, som ændret ved § 4 i lov nr. 2210 af 29. december 2020, § 8 i lov nr. 126 af 30. januar 2021, § 6 i lov nr. 900 af 21. juni 2022 og § 34 i lov nr. 679 af 3. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 60 j, stk. 1, ændres »§ 84, stk. 1, nr. 2, eller stk. 2,« til: »§ 84, stk. 3,«.

§ 60 j. På anmodning fra en klageberettiget efter § 84, stk. 1, nr. 2, eller stk. 2, skal vandløbsmyndigheden træffe afgørelse efter § 60 g eller § 60 h.

Stk. 2-3. ---

§ 84. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Afgørelser efter kapitel 11 a kan påklages af

1) de personer m.v., der er nævnt i stk. 1, nr. 1 og 2, og

2) de foreninger og organisationer, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 4-5. ---

2. § 84, stk. 3, nr. 1, affattes således:

»1) den, afgørelsen er rettet til,«.

3. I § 84, stk. 3, nr. 2, ændres »stk. 2.« til: »stk. 2, og«.

4. I § 84, stk. 3, indsættes som nr. 3:

»3) enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskaade.«

§ 9

I lov om råstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017, som ændret ved § 3 i lov nr. 427 af 18. maj 2016, § 7 i lov nr. 720 af 8. juni 2018, § 9 i lov nr. 126 af 30. januar

§ 26 a. ---*Stk. 2. ---*

Stk. 3. Afgørelser efter kapitel 7 a kan påklages af den kreds af klageberettigede, som er nævnt i stk. 1, nr. 1, 4-6 og 11.

Stk. 4. ---

§ 77 h. På anmodning fra en klageberettiget efter § 86, stk. 1, nr. 4-6, og stk. 2, skal tilsynsmyndigheden træffe afgørelse efter § 77 e eller 77 f.

§ 86. ---

Stk. 2. Afgørelser efter kapitel 11 a kan påklages af

1) enhver, som har en individuel, væsentlig interesse i sagen, og

2) ---

Stk. 3. ---

§ 59 i. På anmodning fra en klageberettiget efter § 62, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, nr. 1 og 2, skal miljøministeren træffe afgørelse efter § 59 f eller § 59 g.

*Stk. 2-3. ---***§ 62. ---***Stk. 2. ---*

Stk. 3. Afgørelser, der er truffet efter denne lovs kapitel 8 a, kan påklages af

1) de personer m.v., som er nævnt i stk. 1, og
2) de foreninger og organisationer, der er nævnt i stk. 2, nr. 2-4.

Stk. 4-5. ---

2021 og § 5 i lov nr. 900 af 21. juni 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 26 a, stk. 3, ændres », 4-6 og 11.« til: » og 4-6, samt enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade.«

§ 10

I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022, foretages følgende ændring:

1. I § 77 h, stk. 1, udgår »stk. 1, nr. 4-6, og«.

2. I § 86, stk. 2, nr. 1, ændres »har en individuel, væsentlig interesse i sagen,« til: »berøres eller kan forventes at blive berørt af en

miljøskade,«.

§ 11

I lov om skove, jf. lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023, som ændret ved § 33 i lov nr. 679 af 3. juni 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 59 i, stk. 1, ændres »§ 62, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, nr. 1 og 2,« til: »§ 62, stk. 3,«.

2. § 62, stk. 3, nr. 1, affattes således:

»1) adressaten for afgørelsen,«.

3. I § 62, stk. 3, nr. 2, ændres »2-4.« til: »2-4, og«.

4. I § 62, stk. 3, indsættes som nr. 3:

»3) enhver, som berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade.«

§ 12

§ 53 k. Afgørelser efter dette kapitel kan påklages af

- 1) ---
- 2) enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen,
- 3-5) ---

Stk. 2. ---

§ 44.

Stk. 1-3. ---

Stk. 4. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter kapitel 9 a kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som behandler klage i den læge afdeling, jf. § 3, stk. 1, nr. 10, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet af

- 1) ---
- 2) enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen,
- 3-5) ---

Stk. 5-14. ---

I lov om jagt og vildtforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 639 af 26. maj 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 53 k, stk. 1, nr. 2, ændres »har en væsentlig, individuel interesse i sagen,« til: »berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade,«.

§ 13

I lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, jf. lovbekendtgørelse nr. 691 af 26. maj 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 44, stk. 4, nr. 2, ændres »har en væsentlig, individuel interesse i sagen,« til: »berøres eller kan forventes at blive berørt af en miljøskade,«.